

Yeni TTK'da UFRS'ye Geçiş,  
Bağımsız Denetim ve Uyum için  
Yol Haritası

**Gökhan Alpman**  
Ortak  
8 Şubat 2012



# Yeni TTK Türk Ticaret Hayatında Neleri Deęiřtiriyor

- 29 Haziran 1956 tarihli TTK, yürürlüğe girdikten **57** yıl sonra Türk Ticaret Hayatına devrim niteliğinde değişiklikler getiren 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu ile değiştirilmiştir.
- 1535 maddelik Yeni Kanun **1 Temmuz 2012** tarihine kadar tüm anonim ve limited şirketlerin baştan aşağı, uluslararası standartlarda, en iyi yönetim teknikleri ve teknolojik altyapı ile **yeniden yapılandırılmasını** hedeflemektedir.
- Yeni TTK ticaret hayatımıza **üç** temel alanda değişiklikler getirmektedir.
- Yeni TTK **adillik, şeffaflık, sorumluluk, hesap verilebilirlik** ilkelerinden **oluşan kurumsal yönetim ilkelerinin** Türk Ticaret hayatında bir davranış biçimi ve **yönetim felsefesi** olarak benimsenmesini
- Tüm anonim ve limited şirketler için **Uluslararası Finansal Raporlama Standartları**'na göre defter tutma yükümlülüğünü
- Ve bu yasal defterlerin ve finansal tabloların uluslararası denetim standartları ile uyumlu Türkiye Denetim Standartlarına göre **bağımsız denetimini** getirmektedir.

# UFRS ve TMS İlişkisi

## Türkiye Muhasebe Standartları (TMS) nedir?

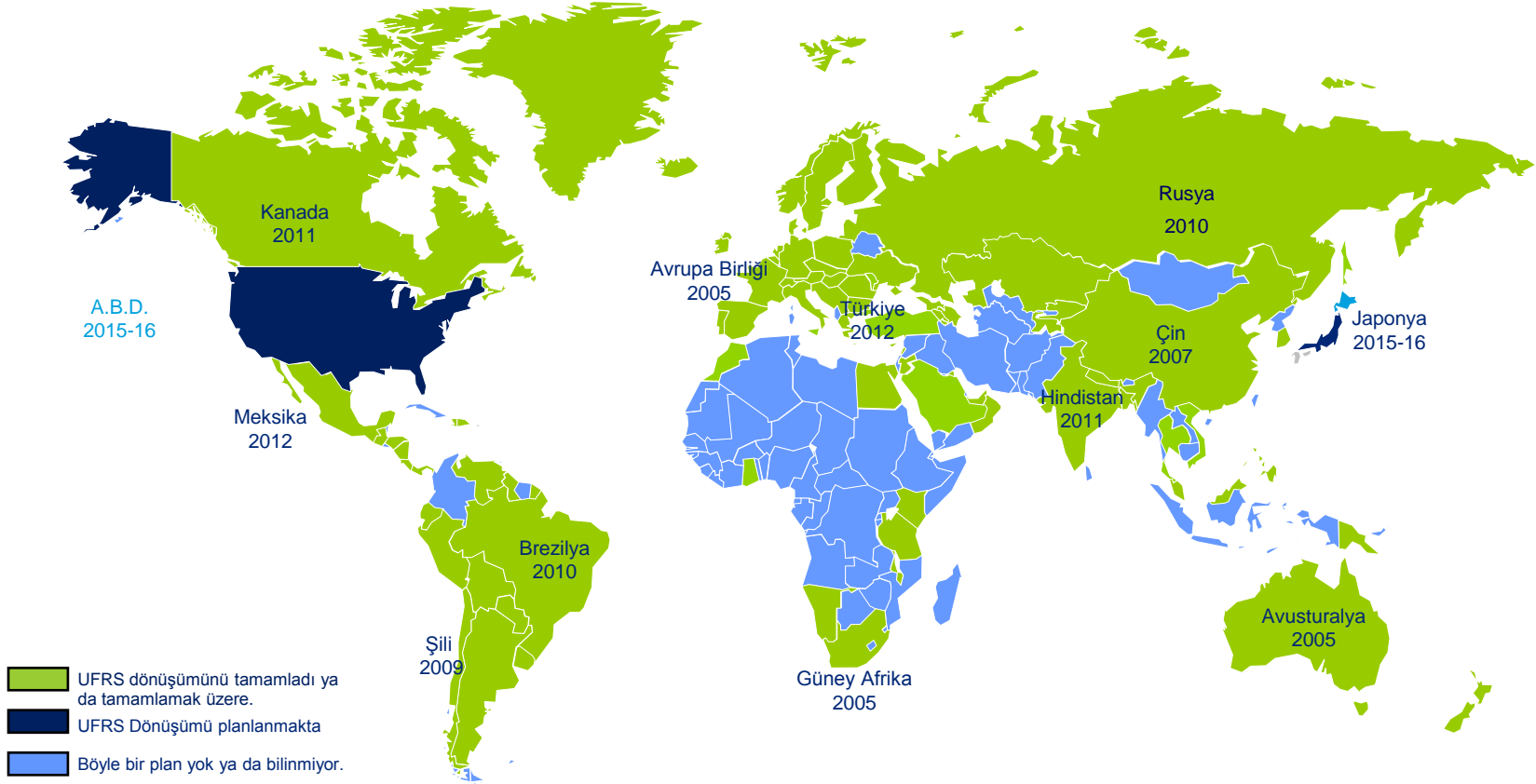
- 2002 yılında Türkiye Muhasebe Standartları Kurulu (TMSK) faaliyete geçti ve mevcut TMS'yi yayımladı.
- Avrupa Birliği mevzuatıyla uyum sağlamak ve dünya uygulamalarına yakın olabilmek için UFRS'yi benimseme kararı aldı.
- **TMS, UFRS'nin Türkçe çevirisidir !**

## Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) nedir?

- Finansal tabloların hazırlanması ve sunulmasına ilişkin politika ve prensipler bütünüdür
- Uluslararası Muhasebe Standartları Kurulu (International Accounting Standards Board - IASB) tarafından yayımlanmaktadır.

# Dünya'da neler oluyor?

## UFRS Dönüşüm Dünya Haritası



Yukarıdaki dönüşüm haritası Mart 2011 tarihi itibarıyla hazırlanmıştır.

Dünya'da 100'den fazla ülke hali hazırda UFRS dönüşümünü tamamladı ya da tamamlamak üzere. Bunların içinde Avrupa Birliği'ne üye ülkeler, Güney Afrika, Avustralya, Hong Kong, Singapur, Malezya, Endonezya ve Tayland var. A.B.D.'nin US GAAP ile UFRS arasındaki farkları giderme çalışmaları hızla devam ediyor.

# Yeni TTK ve UFRS uygulaması

- 1 Ocak 2013'ten itibaren, tüm sermaye şirketleri yasal defterlerini UFRS ile özdeş TMS'ye göre tutmak zorundadır.
- Defterlerin Türkçe ve Türk Lirası tutulması zorunludur.
- Şirketler topluluğu için konsolidasyon ve konsolide finansal tablo hazırlama yükümlülüğü getirilmiştir.
- KOBİ ve küçük ölçekli işletmeler ise KOBİ/TFRS'yi uygulayabilecektir.
- KOBİ TFRS, Kapsamlı TFRS'ye göre daha az dipnot bilgisi gerektirmekte ve basitleştirilmiş bir muhasebe standardıdır.
- Kapsamlı TFRS 2800 sayfa, 3000'den fazla dipnot bilgisi 47 standart, 50 'den fazla yorum içerirken Kobi TFRS ise 340 sayfa, 35 Kısım ve 400'den az dipnot bilgisi içermektedir.
- Küçük ve orta büyüklükteki işletmeleri tanımlayan ölçütler, Sanayi ve Ticaret Bakanlığı tarafından yayımlanacaktır.

# Yeni TTK'da Bağımsız Denetim'in kapsamı

Tüm Anonim ve Limited Şirketler'in

- TFRS'ye göre hazırlanmış finansal tabloları
- Yönetim kurulunun yıllık faaliyet raporları
- Türkiye Muhasebe Standartları'nın öngördüğü ölçüde iç denetim
- Şirketler topluluğuna ilişkin konsolide finansal tabloları
- Risklerin erken teşhisi komitesine ilişkin raporlar
- Uluslararası Denetim Standartları ile Uyumlu Türkiye Denetim Standartları'na göre denetlenir.
- Bağımsız denetimden geçmeyen finansal tablolar ve faaliyet raporu düzenlenmemiş hükmündedir.

# TTK'da tanımlanan denetçiler

1. Bağımsız denetçi
  - Ortakları YMM veya SMMM olan bağımsız denetim kuruluşu
  - Orta ve küçük ölçekli sermaye şirketleri ise bir veya birden fazla SMMM yada YMM yada bağımsız denetim kuruluşları
2. İşlem denetçisi
3. Özel denetçi

Denetçilerin çalışma esasları ve denetçilerin nitelikleri ise Kamu Gözetimi Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu tarafından belirlenir.

# Bağımsız denetimi kimler yapabilir? Kimler yapamaz?

- Denetçi, denetim yaptığı şirkette vergi danışmanlığı ve vergi denetimi dışında danışmanlık veya hizmet veremez. Yavru bir şirket aracılığı ile de böyle bir hizmet veremez.

## Kimler Bağımsız Denetçi Olamaz?

- Denetlenecek şirkette pay sahibi, şirketin yöneticisi, yönetim kurulu üyesinin alt ve üst soyundan olan kişiler, vb.
- Kısaca, denetçinin denetlenecek şirketten bağımsız olması gerekir.



# Bağımsız denetçinin seçimini ne zaman, nasıl, kim yapar?

- Her faaliyet dönemi için ve mutlaka ilgili faaliyet dönemi bitmeden seçilmelidir (faaliyet döneminin 4. ayına kadar)
- İlk uygulama yılı olan 2013'te, 1 Mart 2013'e kadar seçilmelidir.
- Genel kurul, bağımsız denetçiyi her faaliyet dönemi için yeniden seçer.
- Topluluk denetçisi, ana şirketin genel kurulunca seçilir.
- Şirket, seçtiği bağımsız denetçiyi, ticaret siciline tescil ve ilan ettirir. Ayrıca internet sitesinde denetçisini ilan eder.

## Denetçilerin sorumlulukları nelerdir?

- Denetçinin, sır saklama yükümlülüğü vardır.
- Denetçi, denetimde edindiği hiçbir bilgiyi izinsiz olarak kullanamaz.
- Kasten veya ihmal ile bu yükümlülüklerini ihlal edenler, şirkete ve zarar verdikleri takdirde bağlı şirketlere karşı sorumludurlar.
- Zarar veren kişi birden fazla ise sorumluluk müteselsildir.
- Sır saklama yükümlülüğün de ihmali bulunan kişiler hakkında, verdikleri zarar sebebiyle, her bir denetim için **100.000 TL**, pay senetleri borsada işlem gören anonim şirketlerde ise **300.000 TL'na** kadar tazminata hükmedilebilir.
- Denetçinin bir bağımsız denetleme kuruluşu olması hâlinde, sır saklama yükümlülüğü, bu kurumun yönetim kurulunu, üyelerini ve çalışanlarını da kapsar.

# Denetim sonucu düzenlenecek denetim raporu

Görüş tipleri ve etkiler

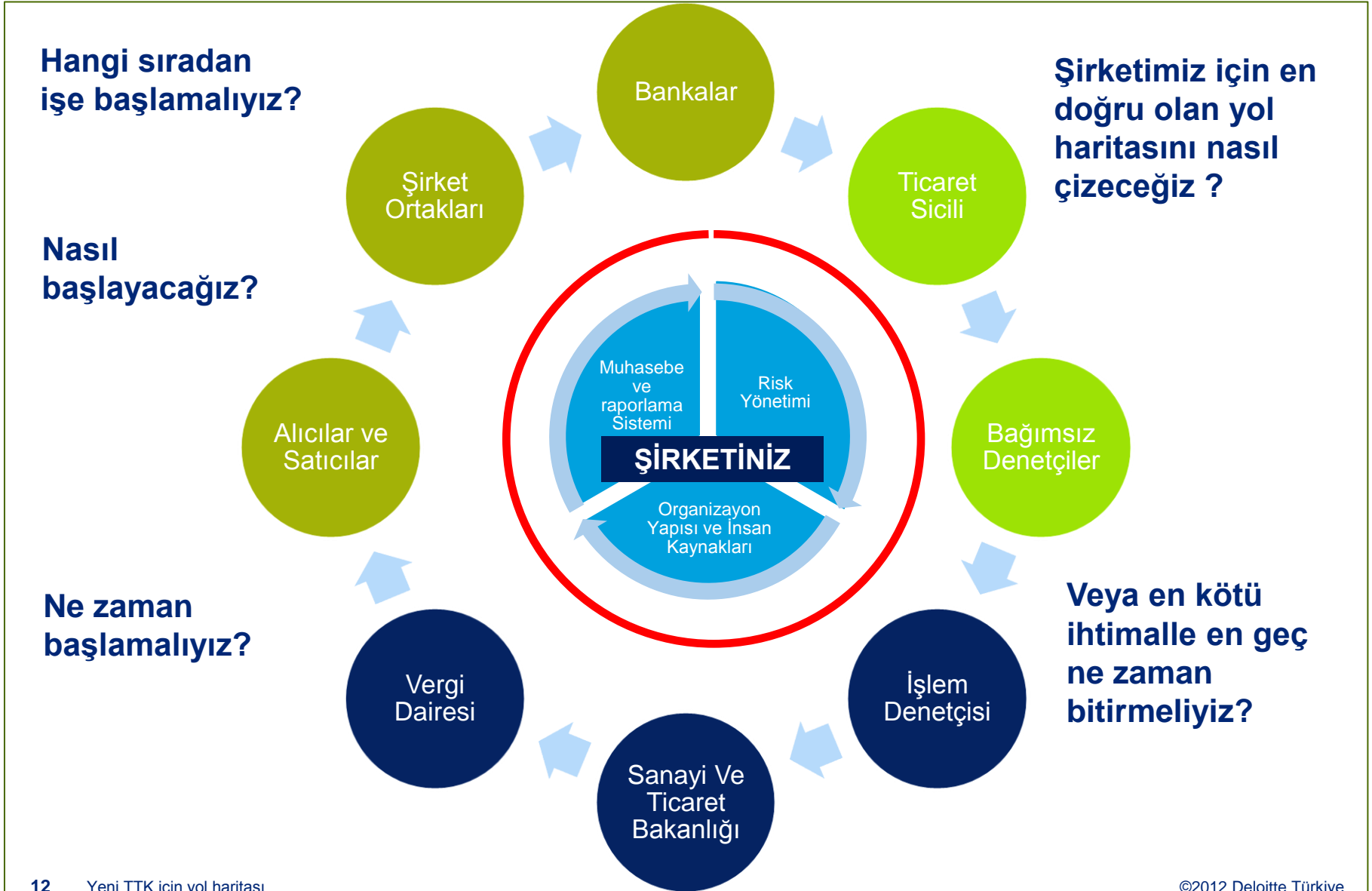
- ✓ Sınırlı Olumlu Görüş
- x Olumsuz Görüş
- x Görüş Bildirmekten Kaçınma

Olumsuz görüş ve görüş bildirmekten kaçınma durumunda;

- Yönetim kurulu 4 gün içinde genel kurulu toplantıya çağırır ve toplantı gününden itibaren istifa eder.
- Genel kurul, açıklanan kar veya zarar hakkında karar alamaz, kar dağıtamaz.
- Yeni yönetim kurulu, 6 ay içinde olumlu görüş alacak şekilde yeniden finansal tablolarını hazırlar.
- Sınırlı olumlu görüş alınmış ise, genel kurul, gerekli önlem ve düzeltmeleri karara bağlar.

Yeni TTK ile uyum için yol haritası

# Yeni TTK ile şirketimizin, paydaşları ve hissedarları ile sürdürdüğü ilişkilerine yenileri katılırken bir kısmı da değişecek...



# Yeni TTK ile karşımıza çıkan yükümlülükler ve fırsatlar

## Yükümlülükler

- Muhasebe düzeni değişiklikleri
- Bağımsız denetim ve işlem denetimi
- Ana sözleşmenin yeniden düzenlenmesi
- Yönetim örgütlenmesinin yapılandırılması
- Elektronik işlemler
- Şirketle ortağın ilişkileri
- Sorumluluk kuralları
- Yeni şirket kuruluşları
- Şirketler topluluğu
- Şirket sözleşmeleri
- Haksız rekabetten kaçınma
- Acentesi olan firmalara ilişkin düzenlemeler

## Fırsatlar

- Sermaye olarak konulabilecek unsurlarda artış
- Kayıtlı sermaye sistemine geçiş
- Kuruluştaki halka arz
- Elektronik işlemlerin sağladığı avantajlar
- Şirket çalışanlarına hisse verilmesi
- Kâr payı avansı
- Birleşmeler, bölünmeler, tür değişiklikleri
- Tek kişilik ortaklıklar
- Şirketin kendi paylarını edinmesine yönelik imkanlar

# Genel Zorunluluklar: ACİL OLANLAR

## (1) Şirketin Muhasebe ve Evrak Düzeni

- Muhasebeye ilişkin teknolojik altyapının dönüştürülmesi
- Muhasebe kadrolarının UFRS eğitiminden geçirilmesi
- Şirketin ticari evrak sisteminin elektronik ortamda tutulmaya hazır hale getirilmesi
- Modern bilgi teknolojileri uygulamaları
- **Zamanlama:**1 Ocak 2013

# Genel Zorunluluklar: ACİL OLANLAR

## (2) Bağımsız Denetim ve İşlem Denetimi

- UFRS'ye uyumlu TMS'ye göre tutulan defterlerin uluslararası denetim standartlarına göre bağımsız denetimi
- **Zamanlama:** 1 Ocak 2013'ten başlayan mali yıllar

## (3) Ana sözleşme Değişiklikleri

- Ana sözleşmenin Yeni TTK'ya uyumlu hale getirilmesi için gerekli olan değişiklikler
- **Zamanlama :** En geç 14 Ağustos 2012 tarihine kadar

## (4) İçkontrol sisteminin kurulması ve risk yönetimi

İçkontrol sisteminin kurulması, dokümantasyon, içdenetim ve risk yönetimi

- **Zamanlama :** 1 Temmuz 2012



# Genel Zorunluluklar: ACİL OLANLAR

## (5) Yönetim Örgütlenmesine İlişkin Yükümlülükler

- Şirket yönetim kurulu üyelerinin en az dörtte birinin yüksek öğrenim görmüş olması,
- Yönetim kurulu üyelerinden en az birinin, Türk vatandaşı olması ve Türkiye’de ikamet etmesi,
- Teşkilat yönergesi hazırlanması,
- Yönetim kurulu üyelerinin sorumluluk sigortası,
- Yönetim kurulu üyelerine yapılacak ödemelerin ana sözleşme ve genel kurul kararlarında belirtilmesi,
- Şirket yöneticilerinin, yakınlarının ve bu kişilerin ortak olduğu şirketlerin, şirketten ödünç almasının yasaklanması,

# Genel Zorunluluklar: ACİL OLANLAR

## (5) Yönetim Örgütlenmesine İlişkin Yükümlülükler

- Yönetim kurulunun, yönetim teşkilatı üzerinde üst gözetim faaliyetini eksiksiz bir biçimde yerine getirmesini sağlayacak sistemlerin kurulması (muhasabe, finans denetimi, finansal planlama)
- Yıllık faaliyet raporunun, kanunun öngördüğü yeni kıstaslara göre hazırlanabilmesi için gerekli altyapının oluşturulması
- **Zamanlama:** 1 Temmuz 2012

# Genel Zorunluluklar: ACİL OLANLAR

## (5) Elektronik İşlemlere Özgü Yükümlülükler

- Güvenli elektronik imza, KEP (kayıtlı elektronik posta sistemine) üye olunması
- Şirketin belgelerinde ve yazışmalarında,
  - ticaret unvanı,
  - sicil numarası,
  - şirketin merkezi,
  - tacir sermaye şirketi ise taahhüt edilen ve ödenen sermaye,
  - internet sitesinin adresi ve numarası
- Şirketin internet sitesi yoksa kurulmalı, mevcut ise bu internet sitesi, TTK'nın öngördüğü bilgi toplumu verileriyle donatılmalı ve sürekli güncel tutacak şekilde altyapı hazırlanmalıdır.
- **Zamanlama** : İnternet sitesi, 1 Temmuz 2013 tarihine kadar kurulmalıdır.

# Genel Zorunluluklar : KANUNUN YÜRÜRLÜĞE GİRMESİYLE BİRLİKTE SÖZKONUSU OLACAK ZORUNLULUKLAR

## (6) Şirketle Pay Sahipleri Arasındaki İlişkilere Özgü Yükümlülükler

- Sermaye paylarının banka aracılığıyla ödenmesi zorunlu tutulmaktadır.
- Pay senetlerinin basılması zorunlu hale gelmektedir.
- Ortağın ve yöneticinin şirketten ödünç alması yasaklanmaktadır.
- **Zamanlama** : 1 Temmuz 2012

# Genel Zorunluluklar

## (7) Yeni Şirket Kuruluşundaki Yükümlülükler

- Şirket kurma süreci daha ayrıntılı hale getirilmiştir.
- Sermayenin korunması fikri ön plana çıkmaktadır.
- Ana sözleşme ile birlikte “kurucular beyanı”nın hazırlanması gerekmektedir.
- Aynı sermayeye ve nakdi sermayeye ilişkin özellikler söz konusudur.
- Kuruluş sürecinin eksiksiz yürütülmesi için, “işlem denetimi” devreye girmektedir.
- **Zamanlama:** 1 Temmuz 2012 tarihinden itibaren kurulacak bir şirket 30 gün içinde tescil ve ilan edilmelidir.

## Özel durum yükümlülükleri

- Şirketler Topluluğuna Özgü Yükümlülükler
- Şirketin Sözleşmelerinin Gözden Geçirilmesi
- Haksız Rekabetten Kaçınmaya İlişkin Yükümlülükler
- Acentesi Olan Şirketlere Yönelik Yükümlülükler

# Özel durum yükümlülükleri

## (1) Şirketler Topluluğuna Özgü Yükümlülükler

- Hakim şirket, hakimiyeti kötüye kullanması halinde sorumlu tutulacaktır.
- Hakim şirket, aynı zamanda güven sorumluluğu altında olacaktır.
- Tüm bağlı şirketlerde yönetim kurulu, hakim şirketle bağlı şirket arasındaki ilişkileri ortaya koyan bir bağlı ve hakim şirket raporu düzenlemelidir.
- **Zamanlama:** 1 Temmuz 2012

# Özel durum yükümlülükleri

## (2) Şirketin Taraf Olduğu Sözleşmelerin Gözden Geçirilmesi

- Faiz, temerrüt, genel işlem şartları ve vade gibi konularda yeni düzenlemeler getirilmektedir.
- Haksız rekabete ilişkin kurallar bütünüyle yenilenmektedir.

Başta aldatıcı reklam ve satış yöntemleri olmak üzere, şirketlerin her türlü pazarlama uygulamalarını ve pazar davranışlarını haksız rekabetten kaçınma anlamında gözden geçirmeleri gerekmektedir.

- Sözleşmelerin, Yeni TTK'ya uyum anlamında gözden geçirilmesi gerekmektedir.
- **Zamanlama:** 1 Temmuz 2012



# Özel durum yükümlülükleri

## (3) Acentesi Olan Şirketlere Özgü Yükümlülükler

Portföy tazminatı, acenteye getirilen rekabet kısıtlamalarına özgü kurallar, acentenin ücret hakkına ilişkin kurallar gibi birçok acenteliğe ilişkin değişiklikler açısından acentelik sözleşmeleri incelenmelidir.

- **Zamanlama:** 1 Temmuz 2012

# Şirketinizin Yeni TTK İle Uyumunu İçin Yol Haritası Örneđi

# Yol Haritası - Örnek

	2012					
Ay	01	02	3	4	5	6

## Genel..Alt yapı çalışması

<ul style="list-style-type: none"><li>Analiz ve Dönüşüm Yol Haritası (Hazırlık)</li><li>Dönüşüm Lideri atanması</li><li>Mevcut durumun analizi<ul style="list-style-type: none"><li>Yasalar / Mevzuat</li><li>Organizasyon &amp; İK</li><li>Görev ve Sorumluluklar</li><li>Süreçler</li><li>Teknoloji / Sistem</li><li>Kurumsal Yönetim</li><li>Dönüşüm Yol Haritasının ve Dönüşüm Planının (takvim) oluşturulması</li></ul></li></ul>			31-03-2012			
<ul style="list-style-type: none"><li>Tasarım (Uyum)Dönüşüm Yol Haritası ve Dönüşüm Planı baz alınarak ilgili tasarımların yapılması</li></ul>				30-04-2012		
<ul style="list-style-type: none"><li>Uygulama (Dönüşüm)</li></ul>						1-7-2012

# Yol Haritası...en geç tarihler

	2012											
Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
<b>1. Şirketin Muhasebe ve Evrak Kayıt Düzeni</b>												
• TFRS'ye geçiş için software seçimi veya mevcut sistemin geliştirilmesi		31-03-2012										
• Şirket çalışanlarının TFRS konusunda eğitiminin tamamlanması			01-06-2012									
• TFRS transition çalışmalarına başlanması				01-07-2012								
• Kapanış mali tablolarının VUK'a göre hazırlanması/stok											31-12-2012	
• Açılış mali tablolarının TFRS'ye göre yapılması												01-01-2013

# Yol Haritası...en geç tarihler

	2012											
Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

## 2.Bağımsız Denetim

• Bağımsız Denetçinin Seçimi							01-06-2012						
• Ön çalışma faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi													
• Ön planlamanın yapılması													
• Denetim planının oluşturulması													
• Bağımsız Denetim başlangıcı											01-01-2013		
• Denetçi seçilmesi son tarih											01-03-2013		

# Yol Haritası ...en geç tarihler

	2012											
Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

## 3.Genel yükümlülükler

• Ana sözleşmenin Yeniden Düzenlenmesine İlişkin Yükümlülükler												
• Yönetim Örgütlenmesinin Yapılandırılmasına İlişkin Yükümlülükler												
• Elektronik İşlemlere Özgü Yükümlülükler												
• Şirket Pay Sahipleri İlişkilerine Özgü Yükümlülükler												
• Sorumluluk Kurallarından Kaynaklanan Yükümlülükler												

14-08-2012

01-07-2012

KEP...vs....01-07-2012

internet.. 01-07-2013

01-07-2012

01-07-2012

# Yol Haritası ...en geç tarihler

	2012											
Ay	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

## 4. Özel Yükümlülükler

• Şirketler Topluluğuna Özgü Yükümlülükler			01-07-2012									
• Şirketin Taraf olduğu Sözleşmelerinin Gözden Geçirilmesi			01-07-2012									
• Haksız Rekabetten Kaçınmaya İlişkin Yükümlülükler			01-07-2012									
• Acentesi Olan Şirketlere Yönelik Yükümlülükler			01-07-2012									

**Deloitte.**